

Ensimmäiset Vältä viisaasti -suositukset julkaistu

Terveydenhuollon vaikuttavuutta, tuottavuutta ja turvallisuutta voidaan parantaa luopumalla näyttöön perustumattomista vanhentuneista käytännöistä systemaattisesti. Tätä voidaan ohjata muun muassa kansallisten hoitosuosituksen avulla.

Englannin NICE (National Institute for Health and Care Excellence) on julkaissut omia do-not-do-suosituksiaan vuodesta 2003 alkaen. Yhdysvaltalainen ABIM-säätiö (Advancing Medical Professionalism) on perustanut ”Choosing Wisely” -kampanjan, jonka puitteissa useat erikoislääkäriyhdistykset ovat koonneet listoja tutkimus- ja hoitopäätöksistä, jotka eivät ole perusteltuja.

Olemme Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin Käypä hoito

-yksikössä laatineet mallin sille, kuinka voimme tehdä vastaavia maahamme sopivia suosituksia. Vuodenvaihteessa julkaistiin kahdeksan Vältä viisaasti -suositusta, jotka on kerätty viidestä Käypä hoito -suosituksesta.

Olemme asettaneet Vältä viisaasti -suosituksille useita kriteerejä, joista tärkeimpiä ovat:

- Aiheen tulee olla riittävän tärkeä potilaan tai terveydenhuoltojärjestelmän kannalta.
- Suositus perustuu kriittisesti arvioituun tutkimuskirjallisuuteen.
- Suosituksen laatijalla ja hyväksyjällä ei ole merkittäviä taloudellisia sidonnaisuuksia aiheeseen.
- Aiheesta tulee olla mahdollista antaa kansainvälisten kriteerien (GRADE) mukainen vahva suositus.

- On todennäköistä, että antamalla suositus voidaan vaikuttaa hoitokäytäntöihin.

Vältä viisaasti -suositusten kehittämishankkeeseen voi tutustua osoitteessa bit.ly/valtaviisaasti. Tässä vaiheessa ne palvelevat toiminnan kehittämistä mutta eivät varmasti ole merkittävimpiä esimerkkejä vanhentuneista tai vaikuttamattomista hoitokäytännöistä. Käypä hoito -toimitus ottaa mielellään vastaan palautetta suosituksista. Jatkamme Vältä viisaasti -suositusten laatimista niin, että niistä vähitellen muodostuu lääkäreitä ja muita ammattilaisia palveleva tietokanta.

JORMA KOMULAINEN
Käypä hoito -päätoimittaja

@DuodecimFi:

Tupakoinnin vähentyminen säästänyt 20 miljoonaa henkeä vuoden 2008 jälkeen. Tehokkaimpia tupakkaverot ja -lait <http://bit.ly/2hnQcAk>

Niilo-palkinnot jaettu

Iso-Niilo ja Pikku-Niilo -palkinnot jaetaan hyvästä ammattikielen taidosta lääketieteen opiskelijoille. Ne myönnetään kunnianosoituksena suomen kielen uranuurtajan, seuran kunniajäsenen Niilo Pesosen elämäntyölle. Palkinnon saajat valitaan suomen kielellä laaditun kypsyysnäytteen perusteella. Lääketieteellisten tiedekuntien suomen kielen tarkastajat valitsevat ehdokkaiksi lukuvuositain oman tiedekuntansa kypsyysnäytteistä kolme parasta kirjoittajaa. Lääketieteen sanastolautakunta valitsee ehdokkaista lopulliset palkinnon saajat.

Iso-Niilo päätettiin myöntää Julia Virkkuselle Helsingin yliopistosta. Hänen kypsyysnäytteensä aiheena oli Kalsitoniinigeeniin liittyvä peptidi ja sen osuus migreenin patofysiologiassa. Aiheen oli antanut dosentti Mikko Kallela. Pikku-Niilo päätettiin myöntää Mia Jokiselle Turun yliopistosta. Hänen kypsyysnäytteensä otsikko oli Unettomuus vai uniapnea vaiko molemmat – terveyskeskuslääkärin päähkinä? Aiheen oli antanut erikoistutkija Tarja Saaresranta.